

В. П. ПАНТЕЛЄЄВ

кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів та кредиту,
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
E-mail: stavrauditfirm@gmail.com

**ПОРІВНЯННЯ БЮДЖЕТНОЇ ТА ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ТА ЇХ ВЗАЄМОДІЯ**

Пантелєєв, В. П. Порівняння бюджетної та грошово-кредитної політики України та їх взаємодія [Текст] / В. П. Пантелєєв // Український журнал прикладної економіки. – 2016. – Том 1. – № 3. – С. 91-101. – ISSN 2415-8453.

Анотація

Вступ. Предметом статті є теоретичні риси, етапи бюджетної та грошово-кредитної політики, їх законодавче регламентування.

Мета. Мета статті полягає порівнянні бюджетної та грошово-кредитної політики та оцінки їхньої взаємодії.

Метод (методологія). Для досягнення визначеної мети в статті використано методи аналізу, синтезу, класифікації та порівняння.

Результати. Визначено характерні риси та етапи бюджетної та грошово-кредитної політики держави, що відповідають сформованим міжнародним вимогам. Охарактеризовано нормативне забезпечення бюджетної та грошово-кредитної політик України відповідно до виокремлених характерних рис. Проведено порівняльний аналіз реалізації бюджетної та грошово-кредитної політики. Бюджетна влада виконання бюджетної політики розуміє в основному як засоби по складанню проекту Закону України «Про Державний бюджет України». У ході дослідження звертається увага на відсутність складання звіту про виконання політики та контролю за її проведенням. Визначено більш організований інструментарій монетарної влади щодо проведення грошово-кредитної політики. Окреслено проблему неповної відповідності організаційних основ грошово-кредитної та бюджетної політики міжнародним вимогам. Визначено неналежний рівень їх взаємодії при бюджетному плануванні на загальнодержавному рівні. Запропоновано напрями вдосконалення організаційного оформлення проведення вітчизняної бюджетної та грошово-кредитної політики. Інформаційною базою стали нормативно-правові акти фінансового сектору України.

Ключові слова: бюджетна політика; монетарна політика; цілі політики; засоби виконання політики; процес реалізації політик; взаємодія.

V. P. PANTELYEYEV

PhD in Economics,
Associate Professor,
Department of finance and credit,
V. N. Karazin Kharkiv National University
E-mail: stavrauditfirm@gmail.com

COMPARISON OF BUDGET AND MONETARY POLICY OF UKRAINE AND THEIR INTERACTION

Abstract

Introduction. Theoretical features, stages of budgetary and monetary policies, their legislative regulation have become the subject of the article

Goal. The comparison of fiscal and monetary policies and assess of their interaction have become the purpose of the article

The method (methodology). To achieve the goal of the article we have used the methods of analysis, synthesis, classification and comparison.

Results. The characteristics and stages of fiscal and monetary policy that meet the established international standards are defined. The regulatory support of fiscal and monetary policy of Ukraine according to the examined characteristics is characterized. A comparative analysis of the implementation of fiscal and monetary policy is carried out. The budget execution authority understands fiscal policy primarily as tools for drafting the Law of Ukraine "On State Budget of Ukraine." The study draws attention to the absence of a report on the implementation of policy and monitors its implementation. Instruments of monetary authorities to conduct monetary policy are defined. The problem of incomplete compliance institutional framework of monetary and fiscal policies to international requirements is outlined. Inadequate level of interaction with the budget planning at the national level is determined. Directions as for the improvement of organizational design of domestic fiscal and monetary policies are determined. The regulations of the financial sector of Ukraine have become the information base of the research.

Keywords: budget policy; monetary policy; policy objectives; means of policy implementation; process of implementing policies; interaction.

JEL classification: E520, H300, H500

Вступ

Ефективне функціонування механізму встановлення економічної рівноваги, особливо для відкритої економіки, чутливої до зовнішніх впливів, неможливе без втручання держави за допомогою важелів та інструментів фінансової політики. Динамічний розвиток фінансових систем, кризові явища у фінансовій сфері внесли свої корективи в реалізацію економічних відносин. Відповідно, на сучасному етапі модель державного регулювання економіки повинна набути якісно нових рис, а саме базуватися на взаємодії бюджетної та монетарної політики. Тому встановлення взаємодії між ними, що забезпечить використання нових резервів для виходу з посткризової депресії, неможливе без попереднього визначення цільових орієнтирів кожної з політик та ефективних інструментів досягнення поставлених цілей.

Проблеми бюджетної, грошово-кредитної політики та їх взаємодії у своїх роботах досліджували вчені А. А. Гриценко, В. В. Козюк, В. Д. Лагутін, В. І. Міщенко, С. В. Науменкова та інші.

ISSN 2415-8453. Український журнал прикладної економіки. 2016 рік. Том 1. № 3.

Мета статті

Метою статті є зіставлення організації бюджетної та грошово-кредитної політики України та їх взаємодії для ефективного вирішення економічних та соціальних проблем.

Виклад основного матеріалу дослідження

Господарським кодексом України передбачена бюджетна та грошово-кредитна політика як основні напрями економічної політики, що визначаються державою [1]. Як будь-який вид економічної діяльності, тим більше – з державними грошима, проведення цих робіт може мати наступні вияви або характерні риси, етапи:

- основний виконавець політики;
- цілі, завдання політики;
- методи, засоби виконання політики;
- участь політики в загальнодержавному плануванні;
- практична реалізація (виконання, проведення) політики;
- взаємодія (координація) при виконанні (проведенні) політики з іншими органами державної влади та управління, з іншими політиками;
- складання звіту про виконання (проведення) політики;
- контроль за виконанням (проведенням) політики.

Наше визначення характерних рис та етапів загалом відповідає сформованим міжнародним вимогам, зокрема «Кодексу належної практики щодо забезпечення прозорості в грошово-кредитній та фінансовій політиці: декларація принципів», який передбачає наступні організаційні етапи цих видів політики: ролі, зобов'язання, цілі, процес їх вироблення і реалізації [2].

Розглянемо основні етапи організації цих політик у зіставленні, встановлюючи її взаємодію.

Бюджетна політика

Основний виконавець бюджетної політики – Кабінет Міністрів України (КМУ) (основне завдання – забезпечення проведення бюджетної політики) [3]. Міністерство фінансів України (МФУ) є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної бюджетної політики [4].

Цілі, завдання бюджетної політики. Господарський кодекс України в статті 10 вказує на спрямованість бюджетної політики [1]. У Бюджетному кодексі України (БКУ) формулювання цілей та завдань бюджетної політики відсутні, але основними завданнями вказані окремі індикативні показники [5].

Методи, засоби виконання бюджетної політики. Перелік конкретних методів та засобів виконання в бюджетному законодавстві відсутній. Вимоги законодавства про КМУ [3] та МФУ [4] передбачають перелік повноважень та основних завдань по бюджетному плануванню та виконанню бюджетів, але це ніяк не є методами та засобами виконання бюджетної політики.

Участь бюджетної політики в загальнодержавному плануванні. Згідно із Законом України КМУ:

- не пізніше 1 квітня року, що передує плановому, розглядає та схвалює проект основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період та у триденний термін подає до Верховної Ради України (ВРУ);
- відповідно до основних напрямів бюджетної політики складає проект Закону «Про Державний бюджет України» та подає його ВРУ та Президенту України не пізніше 15 вересня року, що передує плановому [3].

Згідно БКУМФУ на підставі основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України на плановий і наступні за плановим два бюджетні періоди та аналізу виконання бюджету у попередніх та поточному бюджетних періодах визначає загальний рівень доходів, видатків і кредитування бюджету (разом із загальним обсягом державних капітальних вкладень на розроблення та реалізацію державних інвестиційних проектів) та дає оцінку обсягу фінансування бюджету для складання проекту Державного бюджету України та індикативних прогнозних показників Державного бюджету України на наступні за плановим два бюджетні періоди.

МФУ спільно з іншими центральними органами виконавчої влади розробляє відповідно до визначених у щорічному посланні Президента України до ВРУ про внутрішнє і зовнішнє становище України пріоритетів бюджетної політики проект Основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період та до 20 березня року, що передує плановому, подає його на розгляд до КМУ.

Національний банк України (НБУ) подає Президенту України, ВРУ та КМУ:

- до 15 березня року, що передує плановому, – прогнозні монетарні показники і показники валютно-курсової політики на наступний рік та наступні за плановим два бюджетні періоди, у тому числі обмінний курс гривні у середньому за рік та на кінець року;
- до 1 квітня року, що передує плановому, – інформацію про розрахунок частини прогнозованого прибутку до розподілу поточного року, яка підлягатиме перерахуванню до Державного бюджету України;
- до 1 вересня року, що передує плановому, – інформацію про розрахунок частини прогнозованого прибутку до розподілу наступного року, яка підлягатиме перерахуванню до Державного бюджету України.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері економічного і соціального розвитку, до 1 березня року, що передує плановому, подає МФУ орієнтовні основні прогнозні макропоказники економічного та соціального розвитку України, необхідні для розроблення проекту Основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період.

Зазначені матеріали використовуються для складання проекту Закону «Про Державний бюджет України».

КМУ не пізніше 1 квітня року, що передує плановому, розглядає та схвалює проект Основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період і у триденний строк подає до ВРУ, яка його розглядає за спеціальною процедурою, визначеною Регламентом ВРУ.

Проект Основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період ґрунтується на прогнозних і програмних документах економічного та соціального розвитку і містить положення щодо:

- орієнтовних основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України (із зазначенням показників номінального і реального обсягу валового внутрішнього продукту, індексів споживчих цін та цін виробників, показників валютно-курсової політики, наданих НБУ відповідно до частини другої цієї статті, рівня безробіття, а також інших показників, необхідних для розроблення проекту Основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період);
- основних завдань бюджетної політики, зокрема граничного обсягу дефіциту (профіциту) Державного бюджету України, частки прогнозного річного обсягу валового внутрішнього продукту, що перерозподіляється через зведений бюджет України, граничного обсягу державного боргу і граничного обсягу надання

-
- державних гарантій, встановлення розміру мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму та рівня його забезпечення, загального обсягу державних капітальних вкладень на розроблення та реалізацію державних інвестиційних проектів із зазначенням пріоритетних напрямів таких капітальних вкладень;
- пріоритетних завдань податкової політики;
 - реалізації пріоритетних державних (цільових) програм та державних інвестиційних проектів;
 - взаємовідносин Державного бюджету України з місцевими бюджетами;
 - інших питань, необхідних для складання проекту закону «Про Державний бюджет України» [5].

Практична реалізація (виконання, проведення) бюджетної політики. Указом Президента України МФУ основними завданнями доводиться організація роботи, пов'язаної зі складанням та управлінням виконання Державного бюджету України [4], але регламентації конкретної діяльності по виконанню бюджетної політики непередбачено. Складається враження, що для КМУ і МФУ Основні напрями бюджетної політики – це лише плановий документ для складання проекту Закону України «Про Державний бюджет України», але цим порушується спрямованість бюджетної політики, що вказана Господарським кодексом України. У «Порядку розроблення основних засад грошово-кредитної політики та здійснення контролю за її проведенням» передбачено надання інформації про виконання Основних засад грошово-кредитної політики, яка має містити аналіз проведення бюджетної політики [6], але пояснень, як КМУ та МФУ проводять бюджетну політику, регламентуючих вказівок не існує.

Взаємодія (координація) бюджетної політики при виконанні (проведенні) з іншими органами державної влади та управління, з іншими політиками по проведенню бюджетної політики. Указом Президента України МФУ визначено завдання координація діяльності учасників бюджетного процесу з питань виконання бюджету [4]. Але яка процедура цієї координації та склад цих учасників бюджетного процесу не визначено. У цій роботі бере участь НБУ, Міністерство економічного розвитку та торгівлі України [7], Міністерство соціальної політики України [8]. Законом України «Про КМУ» вказано, що КМУ відповідно до Конституції та законів України взаємодіє з НБУ, іншими державними органами з питань, що належать до його компетенції [3]. Указаними документами конкретні процедури взаємодії і координації з іншими органами державної влади та управління, з іншими політиками, в тому числі з грошово-кредитною політикою, по проведенню бюджетної політики не передбачені.

Складання звіту про виконання (проведення) бюджетної політики не здійснюється.

Контроль за виконанням (проведенням) бюджетної політики не здійснюється.

Грошово-кредитна політика

Основний виконавець грошово-кредитної політики – НБУ, для якого «Порядком розроблення Основних засад грошово-кредитної політики та здійснення контролю за її проведенням» основними засадами грошово-кредитної політики визначені показники діяльності НБУ [6].

Цілі, завдання грошово-кредитної політики, згідно з Господарським кодексом України, визначені її спрямованістю [1], а відповідно до «Порядку розроблення Основних засад грошово-кредитної політики та здійснення контролю за її проведенням» це:

- пріоритетність досягнення та підтримки цінової стабільності в державі;

-
- сприяння стабільності банківської системи, за умови, що це не перешкоджає досягненню цілі з підтримки цінової стабільності в державі;
 - сприяння додержанню стійких темпів економічного зростання за умови, що це не перешкоджає досягненню цілей, визначених у частинах другій та третій цього пункту [6].

Методи, засоби виконання грошово-кредитної політики. Згідно зі статтею 25 Закону України «Про НБУ» основними економічними засобами і методами грошово-кредитної політики є регулювання обсягу грошової маси через:

- визначення та регулювання норм обов'язкових резервів для банків;
- відсоткову політику;
- рефінансування банків;
- управління золотовалютними резервами;
- операції з цінними паперами (крім цінних паперів, що підтверджують корпоративні права), у тому числі з казначейськими зобов'язаннями, на відкритому ринку;
- регулювання імпорту та експорту капіталу;
- запровадження на строк до шести місяців вимоги щодо обов'язкового продажу частини надходжень в іноземній валюті;
- зміну строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів;
- емісію власних боргових зобов'язань та операції з ними.

НБУ має право надавати кредити для рефінансування банку, якщо це не тягне за собою ризиків для банківської системи [9].

Участь грошово-кредитної політики в загальнодержавному плануванні. НБУ складає та надає Основні напрямки грошово-кредитної політики. НБУ щорічно подає Президенту України, ВРУ та КМУ:

- до 15 березня – прогностичні монетарні показники на наступний рік. БКУ передбачає отримання від НБУ прогностичних монетарних показників і показників валютно-курсової політики на наступний рік та наступний за плановим два бюджетні періоди, у тому числі обмінний курс гривні у середньому за рік та на кінець року;
- до 1 квітня – інформацію про розрахунок частини прогнозованого прибутку до розподілу поточного року, яка підлягатиме перерахуванню до Державного бюджету України;
- до 1 вересня – інформацію про розрахунок частини прогнозованого прибутку до розподілу наступного року, яка підлягатиме перерахуванню до Державного бюджету України.

Правління НБУ в термін до 20 серпня надає Раді НБУ пропозиції стосовно розроблення основних засад грошово-кредитної політики.

Рада НБУ до 10 вересня приймає рішення про схвалення основних засад грошово-кредитної політики, публікує їх в офіційних виданнях та подає щорічно до 15 вересня до ВРУ для інформування [9].

Практична реалізація (виконання, проведення) грошово-кредитної політики. Законом України «Про НБУ» передбачено засоби і методи грошово-кредитної політики [9], а Рада НБУ передбачає порядок їх розроблення та здійснення контролю за її проведенням [6].

Взаємодія (координація) грошово-кредитної політики при виконанні (проведенні) з іншими органами державної влади та управління, з іншими політиками. КМУ та інші центральні органи виконавчої влади на запит НБУ надають інформацію, що має вплив на стан платіжного балансу на монетарні процеси, грошово-кредитний ринок, а також щомісячну інформацію про показники доходів, видатків і дефіциту державного та зведеного бюджетів, стан державного боргу та графік платежів по них. НБУ та КМУ

проводять взаємні консультації з питань грошово-кредитної політики, розробки і здійснення загальнодержавної програми економічного та соціального розвитку.

НБУ на запит КМУ надає інформацію щодо монетарних процесів та грошово-кредитного ринку.

НБУ підтримує економічну політику КМУ, якщо вона не суперечить забезпеченню стабільності грошової одиниці України.

Голова НБУ або за його дорученням один із його заступників можуть брати участь у засіданнях КМУ з правом дорадчого голосу.

У засіданнях Правління НБУ можуть брати участь члени КМУ з правом дорадчого голосу.

НБУ має право подавати КМУ у встановленому порядку пропозиції щодо законодавчого врегулювання питань, спрямованих на виконання функцій НБУ.

Законодавство надало НБУ гарантії невторчання [9].

Складання звіту про виконання (проведення) грошово-кредитної політики не здійснюється. НБУ щоквартально складає інфляційний звіт та оприлюднює його.

Контроль за виконанням (проведенням) грошово-кредитної політики згідно з Конституцією України здійснює Рада НБУ [10].

Підсумки порівняння

Здійснений аналіз загалом відповідає міжнародним рекомендаціям зокрема «Кодексу належної практики щодо забезпечення прозорості в грошово-кредитній та фінансовій політиці: декларація принципів», який розкриває: (1) ясність функцій, зобов'язань і завдань центральних банків і фінансових агентств; (2) процедури прийняття і доведення до свідомості спільноти рішень центральних банків про грошово-кредитну політику та фінансових агентств про фінансову політику, що проводяться; (3) доступність для спільноти інформації про грошово-кредитну політику та фінансових агентств про фінансову політику; (4) підзвітність та гарантії добросовісності центральних банків і фінансових агентств [2].

На основі проведеного порівняльного аналізу (див. табл. 1) нормативної бази по бюджетній та грошово-кредитній політикам України можливо зробити висновок, що НБУ як основний виконавець грошово-кредитної політики набагато більше забезпечений нормативно-правовою базою для організації та проведення грошово-кредитної політики. Відповідальні за бюджетну політику КМУ та МФУ не забезпечені належними правовими засадами практичної реалізації бюджетної політики, не звітують про її виконання та не контролюють її проведення.

Що стосується взаємодії двох політик, потрібно сказати, що законодавство не передбачає координації цілей, задач цих політик. Обидва відомства відповідальні за політики: НБУ та КМУ, обмежують себе виконанням завдань лише своїх політик. Взаємодія політик використовується недостатньо, хоча НБУ передбачає більші можливості для взаємодії з КМУ.

Складена на основі нормативної бази табл. 2 характеризує календар планових заходів, відповідальних за бюджетну політику: КМУ, МФУ, при складанні проекту Державного бюджету України. Роль НБУ як виконавця грошово-кредитної політики в цьому процесі незначна та не зовсім узгоджена з виконавцями бюджетної політики (КМУ, МФУ).

**Таблиця 1. Стислий порівняльний аналіз здійснення бюджетної та грошово-кредитної політики України («-» не здійснюється, «+» здійснюється)
[побудовано автором на основі 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9]**

Характерні риси, етапи	Бюджетна політика	Грошово-кредитна політика
Основний виконавець політики	КМУ, МФУ	НБУ
Цілі, завдання політики	-	+
Методи, засоби виконання політики	-	+
Участь політики в загальнодержавному плануванні	Складання Основних напрямів бюджетної політики	Складання Основних засад грошово-кредитної політики
Практична реалізація (виконання, проведення) політики	-	+
Взаємодія (координація) при виконанні (проведенні) політики з іншими органами державної влади та управління, з іншими політиками	НБУ, Мінсоц політики, Міністерство економічного розвитку і торгівлі, ПФУ, ФГВФО, грошово-кредитна політика	КМУ, бюджетна політика
Складання звіту про виконання (проведення) політики	-	Інфляційний звіт
Контроль за виконанням (проведенням) політики	-	+

Таблиця 2. Порівняльний календар участі в плануванні Державного бюджету України КМУ, МФУ та НБУ при здійсненні бюджетної та грошово-кредитної політик шляхом надання документів на наступний рік [побудовано автором на основі 3; 4; 5; 9]

КМУ, МФУ та інші	Дати надання документів	НБУ
Міністерство соціальної політики подає МФУ орієнтовні основні прогностичні макропоказники економічного та соціального розвитку України для проекту Основних напрямів бюджетної політики	до 1 березня	-
-	до 15 березня	НБУ подає Президенту України, ВРУ та КМУ прогностичні монетарні показники та показники валютно-курсової політики на наступний рік та наступні за плановим два бюджетні періоди
МФУ розробляє проект Основних напрямів бюджетної політики та подає його на розгляд до КМУ	до 20 березня	-
КМУ розглядає та схвалює проект Основних напрямів бюджетної політики	до 1 квітня	НБУ подає інформацію про розрахунок частини прогнозованого прибутку до розподілу поточного року, яка підлягатиме перерахуванню до Державного бюджету України
КМУ подає до ВРУ Основні напрями бюджетної політики	до 4 квітня	-
-	до 20 серпня	Правління НБУ надає Раді НБУ пропозиції стосовно розроблення Основних засад грошово-кредитної політики
-	до 1 вересня	НБУ подає інформацію про розрахунок частини прогнозованого прибутку до розподілу наступного року, яка підлягатиме перерахуванню до Державного бюджету України
-	до 10 вересня	Рада НБУ приймає рішення про схвалення Основних засад грошово-кредитної політики, публікує їх
КМУ відповідно до Основних напрямів бюджетної політики складає проект Закону «Про Державний бюджет України» та подає його ВРУ та Президенту України	до 15 вересня	Рада НБУ подає Основні засади грошово-кредитної політики до Верховної Ради України для інформування

Висновки та перспективи подальших розвідок

Як свідчить міжнародна практика, зокрема «Кодекс належної практики щодо забезпечення прозорості в грошово-кредитній та фінансовій політиці: декларація принципів», грошово-кредитна та фінансова політика взаємозв'язані та нерідко підкріплюють один одного, оскільки здоров'я фінансової системи впливає на проведення грошово-кредитної політики і навпаки [2].

Для поліпшення взаємодії фінансової та грошово-кредитної політики необхідне нормативне оформлення проведення бюджетної та грошово-кредитної політики з точки зору упорядкування та формулювання ролі, зобов'язань, цілі, процесу вироблення і реалізації.

Для подальших досліджень необхідно встановити характер взаємного зв'язку між бюджетною та грошово-кредитною політикою та виявити можливості їх успішної взаємної діяльності для ефективного вирішення економічних та соціальних проблем.

Список літератури

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144.
2. Кодекс надлежащей практики по обеспечению прозрачности в денежно-кредитной и финансовой политике: декларация принципов [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imf.org/external/np/mae/mft/code/rus/code2r.pdf>.
3. Про Кабінет Міністрів України : закон України від 27.02.2014 р. № 794-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 13. – Ст. 222.
4. Про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України : указ Президента України від 31.05.2011 № 634/2011 // Офіційний вісник Президента. – 2011. – № 17. – Ст. 789.
5. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50. – Ст. 572.
6. Порядок розроблення Основних засад грошово-кредитної політики та здійснення контролю за її проведенням : рішення Ради Національного банку України від 05.09.2012 р. № 21 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/0021500-12/print1444889640329566>.
7. Про Положення про Міністерство фінансів України : указ Президента України від 08.04.2011 № 446/2011 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 29. – Ст. 1254.
8. Про затвердження Положення про Міністерство соціальної політики України : постанова Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 р. № 423 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 51. – Ст. 1655.
9. Про Національний банк України : закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238.
10. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

References

1. Hospodars'kyu kodeks Ukrayiny vid 16.01.2003 № 436-IV. (2003). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, 18, 144.
2. *Kodeks nadlezhashchey praktyky po obespechenyyu prozrachnosti v denezhno-kredytnoy u fyansovoy polytyke: deklaratsyya pryntsyrov.* (n.d.). Retrieved from: <http://www.imf.org/external/np/mae/mft/tsode/rus/tsode2r.pdf>.
3. *Zakon Ukrayiny «Pro Kabinet Ministriv Ukrayiny» vid 27.02.2014 № 794-VII.* (2014). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, 13, 222.

-
4. Ukaz Prezydenta Ukrainy «Pro Ministerstvo ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy» vid 31.05.2011 № 634/2011 (2011). *Ofitsiyyny visnyk Prezydenta*, 17, 789.
 5. Byudzhethnyy kodeks Ukrainy vid 08.07.2010 № 2456-VI (2010). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy*, 50, 572.
 6. *Rishennya Rady Natsional'noho banku Ukrainy «Poryadok rozroblennya Osnovnykh zasad hroshovo-kredytanoi polityky ta zdiysnennya kontrolyu za yiyi provedennyam» vid 05.09.2012 № 21 (2012)*. Retrieved from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/0021500-12/print1444889640329566>.
 7. Ukaz Prezydenta Ukrainy «Pro Polozhennya pro Ministerstvo finansiv Ukrainy» vid 08.04.2011 № 446/2011 (2011). *Ofitsiyyny visnyk Ukrainy*, 29, 1254.
 8. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro zatverdzhennya Polozhennya pro Ministerstvo sotsial'noyi polityky Ukrainy» vid 17.06.2015 № 423 (2015). *Ofitsiyyny visnyk Ukrainy*, 51, 1655.
 9. Zakon Ukrainy «Pro Natsional'nyy bank Ukrainy» vid 20.05.1999 № 679-XIV (1999). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy*, 29, 238.
 10. Konstytutsiya Ukrainy vid 28.06.1996 № 254k/96-VR (1996). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy*, 30, 141.

Стаття надійшла до редакції 03.08.2016 р.